

Daria DIMIU

The future sounds good

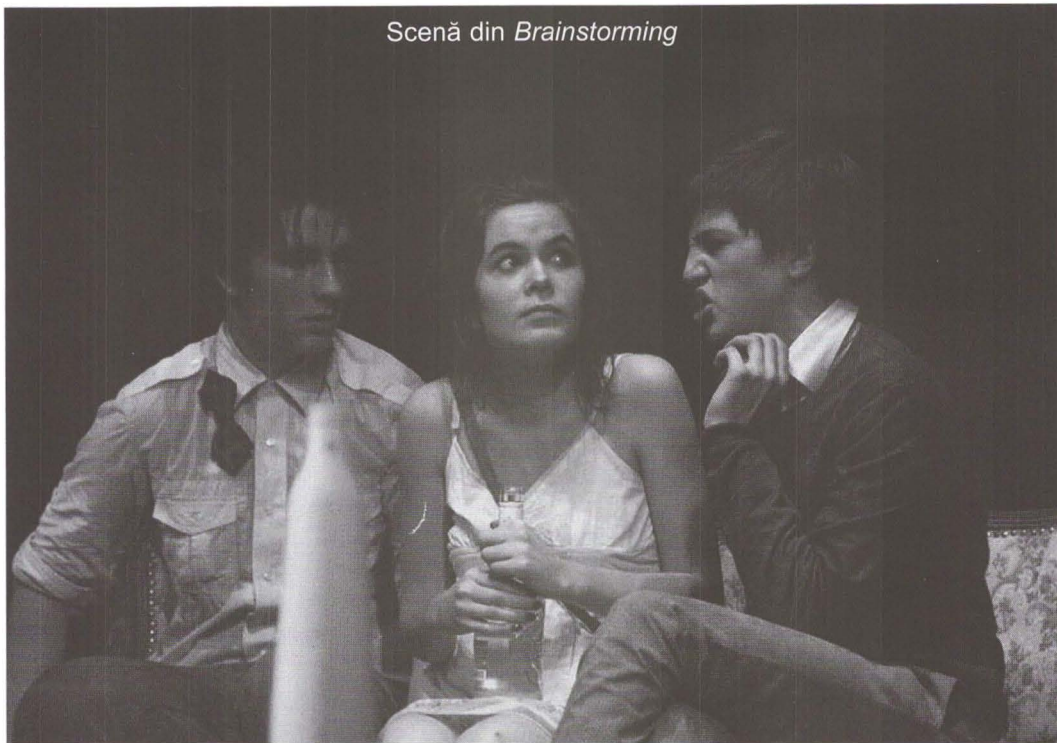
În timp ce profesioniștii scenei sunt în vacanță, circa 200 de liceeni iubitori ai artei teatrale și-au dat întâlnire în perioada 12–18 iulie a.c. la Bacău, ca să participe la a zecea ediție a Festivalului în limba engleză „**Ingenious Drama Festival**“. Evenimentul anual, inițial sub oblăduirea Consiliului Britanic SOL, este pus la punct de către adolescenți, pentru adolescenți. În 2009, manifestarea – deseori prescurtată în vorbire „IDFest“ – a fost organizată de proaspăta Asociație „Ingenious Drama“ (președinte Marius Motoca), născută în principal pentru a îngriji și coordona acest original și util festival. Regulamentul strict prevede ca orice excepție să cartiruiască reprezentația respectivă în afara concursului. Toate spectacolele au avut loc la Teatrul Municipal „Bacovia“.

Programul încărcat a presupus, pe lângă reprezentațiile propriu-zise, atât ateliere matinale (cu titulatura englezească de *workshops*), sub conducerea mai multor *trainers*, activități de seară menite să împace preferințele vârstei participanților (cum ar fi *pool party*, *karaoke night* și *pizza time*) cu sfera teatrală (de exemplu, „seara în teatru“, desfășurată în instituția de spectacol băcăuană, a presupus „șarpele“, un exercițiu al cărui scop este dezvoltarea atenției și a încrederii în partener: când lanțul participanților legați la ochi este ghidat de organizatori prin măruntaiele clădirii și ia sfârșit chiar pe scenă).

Conform unei declarații lansate anterior pe internet, cu prilejul acestei ediții urma a se lansa Secțiunea scurt-metraj; dar filmulețul prezentat în cadrul ceremoniei de deschidere poate fi socotit cel mult un îmbucurător preambul. Oricum, inițiativa este salutară din cel puțin două aspecte: de largire a ariei de expresie artistică și de încurajare a unei creativități sporite.

Cinci români și un invitat special din Marea Britanie au alcătuit juriul. Spațiul teatral autohton a fost reprezentat de actrițele Coca Bloos și Mihaela Rădescu, regizoarea Iris Spiridon, scenografa Mihaela Ularu și dramaturgul Ștefan Peca. Invitatul din străinătate, actorul cu origini cipriote Nicolas Nicolaou, a debutat în copilărie pe scena lui Theatro Technics Centre din Londra, iar actualmente își desăvârșește un masterat în Artele Spectacolului la Universitatea din Canterbury.

Cei deja familiarizați cu atmosfera IDFest se interesau în exact câte minute urma *feedback*-ul, întâlnire de durată variabilă cu publicul, pe parcursul căreia interpreții primeau întrebări, atenționări sau felicitări. O foaie cartonată de format A4 formează publicația Festivalului. Cu apariție zilnică, ea conține, pe lângă fotografii de spectacol, atât spicuri din reacțiile publicului referitoare la reprezentațiile din ajun, cât și un nostim horoscop colectiv adresat trupelor pe punctul de a intra în scenă. Materialele sunt semnate doar cu prenumele, ceea ce dă o notă de libertate, egalitate și fraternitate – chiar dacă asemenea exprimare nu din spațiul britanic provine.

Scenă din *Brainstorming*

Craiovenii de la trupa „Morphia” au prezentat *The Hypnotists* de Rick Jeffrey R. Parenti. Diferența de vârstă dintre interpreți și personaje era practic insesizabilă, tema – diversele tatonări și permutări necesare descoperirii iubirii adevărate – fiind presupus filtrată prin experiență. De vină pentru calitatea reprezentației sunt atmosfera general statică (deranjantă îndeosebi în secvența de debut, când un chef la cămin ar fi permis o întreagă nebunie) și decorul rudimentar.

Vitamine de Vera Ion a fost ales de cei de la Atelierul de Teatru din Botoșani pentru că îmbina probleme actuale (abuzul de stimulente și energizante, greutatea înfiripării, întreținerii unei relații, problema șomajului și riscul supradozei accidentale ca și dilema adevărului). Dacă redarea textului nu a deranjat, nepotrivirea de vârstă și experiență dintre interpreți și personaje și-a spus, în general, cuvântul, situațiile nefiind abordate în profunzime. Bunăoară, faptul că fiul se îndrăgostește la un McDonald’s de o surdomută, în economia scenică ar trebui să reprezinte o stare excepțională, caracterizantă a personajului surprins într-un moment de cumpănă, și declanșatoare a dramei personale. Dar nuanța superficială a emiterii cuvântului *handicaped person* – provenită din vârsta crudă a interpretului și din concepția eronată înrădăcinată cu privire la orice e diferit – iscă în publicul (și român, și tânăr!) un icnet de jovialitate și dispreț.

Spectacolul trupei băcăuane Nobody’s Group cu *Peter Pan* de J.M. Barrie a entuziasmat audiența prin energie. Demn de admirație este, în primul rând, faptul că interpreții adolescenți nu s-au lăsat tentați de a copia soluțiile filmului care fascinasese acum câțiva ani generația adolescenței (și nu numai), întuind că asemenea rețetă facilă nu numai că nu ar fi fost onorantă, dar în mare parte nici nu ar fi

funcționat scenic. Din sumedenia de personaje, reprezentația îi reține pe Peter Pan, Wendy Darling, zglobia zână Tinkerbell, căpitanul Hook, un pirat și câțiva copii din Neverland; chiar și crocodilul este amintit – prin cadența salvatoare a tic-tac-ului. Diana Chiriță a construit-o cu atenție pe *Wendy Darling*, plasând prefacerile pe care rolul i le impune pe o linie consecventă de prospețime și candoare. A împărțit Premiul Cea mai bună actriță în rol principal cu timișoreanca Alexandra Dan (*Ea din Just some mad loving*). Căsuța construită de către copii „mămicii”, rochia cu luminițe și cocul cu clopoței al zânei, fundalul de pânză cu desene copilărești și grima bine aleasă sunt numai câteva dintre motivele pentru care Premiul de scenografie a revenit acestei reprezentații.

Membrii trupei „Brainstorming” (București) au ales *Black Comedy* de Peter Shaffer. Laureat al premiului pentru *Cea mai bună rostire în engleză*, Anghel Damian Dumitru – interpretul *Colonelului* – se cuvine menționat și pentru efortul de a juca în mod credibil dubla calitate de militar și viitor socru mic, privirea fixă, ținuta țațoșă, umbletul cu genunchii rigizi și uniforma impecabilă fiind tot atâtea detalii menite să intimideze.

Ațiunea din *Fin (Sfârșit)*, scris și regizat de Andrei Ursu, reiese cu claritate din sinopsisul inserat în program, dar nu și din spectacolul prezentat de trupa „All the same” din Timișoara. Un tip în costum își scoate jacheta cu mișcări absente, apoi își petrece un ștreang pe după gât și vrea să se spânzure de cuier, un altul se trezește brusc și încearcă și el să se omoare... Regretabile sincope în emisie fac ca mișcarea scenică destul de elaborată să pară până la un punct doar un găunos joc de-a suicidul. În rolul rebelului boem *Jimmy* impresionează latan Alexandru: se aude (și mai ales se distinge!) chiar și când vorbește din plan îndepărtat, cu spatele la public și cu periuța de dinți în gură. De apreciat atât mobilitatea lui, cât și expresivitatea abandonării în somn.

Cei de la „Hooleelogs” (Timișoara) au optat pentru piesa lui Tudor Popescu, *Some mad loving (O iubire nebună, nebună)*. Cel mai bun aspect l-a constituit construirea sosirii spectatorilor, inventarea situațiilor nevorbite dovedind simț artistic și unitate: soția își scoate unul câte unul fleacurile din poșetă și le întinde, pe rând, soțului. Când, în sfârșit, își găsește pudriera, nu poate să o deschidă, și tot la soț apelează. Acesta o preia, jenat că are de manevrat un instrument strict feminin și o deschide cu ușurință. Cuplul cu copil: așezați în primul rând, părinții încadrează o fetiță răzgâiată: mama o șterge pe față de ciocolată, apoi îi dă tatălui șervețelul umed ca să desăvârșească operațiunea pe partea lui de obraz. Odată odrasla curățată, mămica grijulie îi dă o pungă cu pufuleți; tatăl se chinuie să țină balonul cu heliu astfel încât să nu îi deranjeze pe cei din spate. La anunțul uzual de oprire a telefoanelor mobile, un tânăr care se strecurase fără bilet în sală, apoi se instalase comod pe un stal din primul rând, începe să își blocheze, liniștit, celularele ivite din nebănuite buzunare.

Suprapunerea planurilor spațio-temporale din piesa *Cum iubește cealaltă jumătate* de Alan Ayckbourn a determinat contragerea textului. Capacitatea liceenilor bucureșteni din trupa „Playbox” (înființată în 2008) de a susține un spectacol de o oră și jumătate, pe un text dificil structurat, tăiat și aranjat de ei merită pe deplin lăudată. Totuși, diferența de vârstă și apartenență socială dintre interpreți și personaje, puținătatea timpilor de repetiție și lipsa ghidajului s-au făcut simțite, iar elementele de decor au semănat uneori confuzie.

Scenă din *Nollige*
(„Heavenly Hell”, Timișoara)

Trupa „The Knockers” din Suceava a prezentat *The Puppeteer* de Ciprian Ciuciu, recompensat pentru Cea mai bună coloană sonoră, iar protagonistul Victor Bădoi a primit premiul pentru cel mai bun actor în rol principal.

Theatrical debauchery de Matei Vișniec a atras atenția băcăuanilor de la „In the spot”. Bună pronunție și amploare a vocii la interprete. Se joacă la rampă și în sală. Din Constituția actorilor spicuim: „all actors are equal” și „the author is a monster”. La aplauzele finale, o fată strigă „stop”.

Expresia „zece, care-i și întrece” s-a confirmat și de această dată. Pentru reprezentația intitulată *Nollige* („ștință” – *sic!*), timișorenii de la „Heavenly Hell” au acumulat majoritatea premiilor juriului (pentru regie, cel mai bun scenariu și cel mai bun spectacol) și Premiul publicului. Scenariul lor original, pornit de la *Jurnalul lui Adam și al Evei* de Mark Twain, tratează conviețuirea cu înțelegere, detașare și mult umor. În acest *studiu de caz* asupra cuplului primordial, femeia și bărbatul sunt două experimente disputate între Dumnezeu și Cel Rău. După ce au mușcat din fructul oprit, apar cu frunze: Adam cu burtă, ea gravidă. Denisa Pop (*Eve 2*) și Roxana Caragea (*Șarpele*) au primit ex aequo Premiul Cea mai bună actriță în rol secundar. Tudor Pop (*Adam 2*) a împărțit Premiul Cel mai bun actor în rol secundar cu Alexandru Voicu (*Dad* din *Vitamine*). Ca o ultimă remarcă, trebuie menționat personajul colectiv, pentru munca de echipă și efortul de coordonare subscris ideii generale a spectacolului. În colanți și maiouri negre, restul trupei închipuie inițial animalele pe care Adam și Eva nu știu încă să le numească, după aceea imită ploaia cu degetele, întâi bătând în podea, apoi prin pocnituri din ce în ce mai

accelerate. După ce are loc păcatul original, aceiași alcătuiesc zidul exterior al Edenului, fiind în același timp și barcadă, și scară pe care cei alungați încearcă să intre prin efracție în grădina Domnului.

Spectacolul *Tom și Jerry* de Rick Cleveland al trupei locale „A.C.T.”, prezentat *hors concours* (pentru că era în română) în deschiderea Festivalului, a fost reluat în ultima zi, la cererea spectatorilor care – deoarece locurile erau limitate – nu apucaseră să îl vadă.

Un spectacol încântător despre membrii unei bande de asasini plătiți. Nimic nu e lăsat la voia întâmplării. Cuburile negre, de lemn, cu fațetele punctate cu alb care servesc de decor, pe de o parte desemnează, prin aranjare geometric diferită, spațiile acțiunii (o stație de autobuz, o parcare, o sală de cinema, două restaurante – unul chinezesc, altul italian –, încăperea execuției finale), pe de alta subliniază, prin aspectul lor de zaruri, aleatoriul existenței.

Anunțul imprimat „*Spectacolul din această seară se joacă fără pauză*” a fost difuzat pentru prima oară înaintea producției Trupei „Prospero” din București. Întâmplătoare sau nu, situația s-a dovedit amuzantă în sine: reprezentația *Come and go* (Du-te vino) de Samuel Beckett (tot în afara concursului) a durat 12 minute. În paltoane închise la culoare și strânse pe talie, purtând pălăriuțe cu boruri pleoștite care le ascund ochii, cele trei prietene *Vi* (Andreea Marcociu), *Flo* (Elena Broscoi) și *Ru* (Bianca Cercel), se așază cu fața la public pe o ladă dreptunghiulară. Dialogul monosilabic se desfășoară fragmentar, permanent între doar două dintre ele, în vreme ce o a treia intră și iese cu pas egal din culise. Concentrarea interpretelor, concizia, mișcărilor esențializate recurente (la cea dedusă din titlu adăugându-se șoptitul la ureche și degetul înălțat la buze) fac din acest spectacol o mică bijuterie.

În programul dens al ultimei zile a fost strecurat și un spectacol-lectură. Textul *Wire, net and acrobats* reprezintă primul *draft* al piesei care în română va purta titlul *Sărmă și acrobați*. Personajele sunt trei bărbați și trei femei, ale căror roluri au fost încredințate unor participanți. Unul dintre cei selectați a fost membrul din străinătate al juriului, ceea ce, la drept vorbind, era ușor injust, pentru că alătura unor tineri un actor profesionist, căruia i s-a dat de citit un text în limba sa!

Exercițiul critic asupra unui atare eveniment teatral este întotdeauna delicat, întrucât instrumentele obișnuite sondării unui spectacol profesionist se cuvin ajustate la vârsta și pregătirea participanților. Diferențele valorice sunt inerente oricărui gen de competiție. De asemenea, tracul, emoția condiției de festival sau/și turneu, inclusiv hazardul pot juca feste: e parte din farmecul și blestemul acestei paradoxale arte a efemerului durabil.

Nu în ultimul rând trebuie menționați dintre organizatori mai experimentații Marius Motoca și Dragoș Mihai – simpatici, inimoși, serioși, și parcă ubicui. În finalul ceremoniei de închidere s-au decernat și diplomele – stimulente pentru echipa responsabilă cu planificarea și buna derulare a IDFst – de *Cel mai bun organizator* (Simina Zidaru) și *For Always Being Professional* (Marius Motoca).

Într-un climat de globalizare accelerată, un festival de teatru în limba engleză e mai degrabă o necesitate decât o excentricitate. Iar abnegația, entuziasmul și seriozitatea liceenilor implicați – indiferent de calitatea lor de organizatori, interpreți sau doar spectatori – ne asigură că *the future sounds good*.